

مباحث انتقادی در کشاورزی اقلیم هوشمند

حسین تیمورا^۱، همایون فرهادیان^۲، حسن صدیقی^۳ و مهسا سعدوندی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۲- استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران (h.farhadian@modares.ac.ir)

۳- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

۴- دانش آموخته دکتری گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

کشاورزی اقلیم هوشمند رویکردی جهانی برای مدیریت اثرات متقابل کشاورزی و تغییر اقلیم بر یکدیگر است که مزایای متعددی برای ذینفعان مختلف در بردارد اما عوامل متعددی به کارگیری و اثربخشی آن را کاهش می دهند. برخی از صاحب نظران، این عوامل محدودکننده را به عنوان انتقادات وارد بر رویکرد کشاورزی اقلیم هوشمند می دانند و معتقدند که موفقیت این رویکرد مستلزم مدیریت چنین انتقاداتی است. باید توجه داشت که کشاورزی اقلیم هوشمند در ادبیات جهانی قدمت زیادی ندارد، لذا در مسیر تکامل قرار داشته و فراز و نشیب هایی را تجربه می کند که وجود برخی انتقادات می تواند منجر به تقویت و تکامل آن گردد. آنچه مهم است، شناسایی و تلاش برای پاسخگویی به انتقادات موجود است. لذا در این مطالعه کتابخانه ای، هدف اساسی، شناسایی و معرفی انتقادات وارد بر کشاورزی اقلیم هوشمند است. نتایج بررسی مطالعات پیشین نشان داد که مهم ترین انتقادات وارد بر کشاورزی اقلیم هوشمند عبارت اند از: وابستگی تحقق کشاورزی اقلیم هوشمند به حمایت مالی دولتی، کم توجهی به برخی از مفاهیم مهم در ادبیات کشاورزی اقلیم هوشمند، عدم تعادل بین سازگاری و اقدامات محیط زیستی در کشورهای در حال توسعه، فقدان معیارهای عملیاتی برای به کارگیری کشاورزی اقلیم هوشمند، عدم شفافیت در نحوه هماهنگ سازی سیاست های پیشین کشاورزی و سیاست های نوین مبتنی بر کشاورزی اقلیم هوشمند و کاستی های پژوهشی در کشاورزی اقلیم هوشمند. اگرچه برخی از این انتقادات با انجام پژوهش های علمی قابل پاسخگویی است اما در بسیاری موارد مستلزم همکاری و هماهنگی کنشگران مختلف در سطوح خرد و کلان است.

واژه های کلیدی: کشاورزی اقلیم هوشمند، مباحث انتقادی، نظام کشاورزی